

Açıklayıcı metinler üç bölümden oluşur:

Tanıtım

Konu genel hatlarıyla tanıtılır, temel bilgiler verilir.

Açıklama/Detaylandırma

Konu detaylandırılır, örnek ve açıklamalarla desteklenir. Gerekirse alt başlıklar kullanılır.

Sonuç

Metnin ana fikri özetlenir ve vurgulanan önemli noktalar yeniden hatırlatılır.

Açıklayıcı metinleri daha iyi anlamak için bilgileri düzenlemek büyük önem taşır. Önemli bilgileri belirleyip bunları **tablolar**, **kavram haritaları** veya **grafik düzenleyiciler** ile görselleştirebiliriz. Bu yöntem, öğrendiğimiz bilgileri daha iyi hatırlamamıza ve anlamamıza yardımcı olur.

O zaman haydi, açıklayıcı metinlerin nasıl oluşturulduğunu ve bilgiyi nasıl etkili bir şekilde sunduklarını **dört güzel metinle** keşfedelim.

Öğretmenimiz; “Karagöz” adlı metinde bilgilerin nasıl düzenli ve mantıklı bir şekilde verildiğini, metindeki bilgilerin hangi alt başlıklar altında toplandığını belirlerken aşağıdaki sorulardan yararlanacak. Öğretmenimiz sesli düşünürken biz de onu can kulağıyla dinleyelim ve gerekli gördüğümüz yerleri “Notlarım” bölümüne kaydedelim.

➤ Metinde bilgi verilen varlık, durum veya kavramlar nelerdir?

Karagöz oyunu, Hacıvat-Karagöz karakterleri, perde-ışık düzeni (hayalî, tasvir, çırak), oyunun bölümleri (mukaddime, muhavere, fasıl, bitiş), tarihçesi ve günümüzdeki yeri.

➤ Metnin ilk bölümünde hangi genel bilgiler veriliyor?

Karagöz’ün ne olduğu tanıtılır; ortaya çıkışı ve kısaca tarihi verilir. Ramazan eğlenceleri ve kültürel değeri vurgulanır.

➤ Açıklama/detaylandırma bölümünde neler anlatılıyor?

Tasvirlerin nasıl hazırlandığı ve oynatıldığı, perde-ışık düzeni, hayalînin görevleri; Hacıvat ve Karagöz’ün özellikleri; oyunun bölümleri ve örnek sahneler açıklanır.

➤ Sonuç bölümünde ana fikir nasıl özetleniyor ve hangi önemli bilgiler hatırlatılıyor?

Karagöz’ün eğlendirirken düşündüren bir kültür mirası olduğu özetlenir; korunması, izlenmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması gerektiği hatırlatılır.

Notlarım